

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iij. De monstis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Quæst. II. Sect. III. de Causis per accidens. 181

SECTIO III.

De monstris.

Monstra effectus sunt fortuiti, idè tria de illis breuiter attingenda sunt: Quid sit monstrum, quibus modis fiat, quibus ex causis procedat.

Dico primò, monstra rectè definiti, *Effectus Monstri de-
tun naturalem à recta, & solita secundum spe-
ciem dispositione degenerans*: vel, *Est peccatum na-
tura agentis ob aliquem finem, quo frustratur aliquo
principio corrupto.*

Dicitur primò, *effectus naturalis*; nam in arte, eius expli-
& in moribus monstra etiam sunt, sed similitudi-
ne solum & analogia ad res naturales.

Dicitur secundò, *degenerans à recta dispositione*, quia effectus naturalis monstrum non est, nisi sit obliquitas aliqua, & deuiatio ab eo, quod futurum erat secundum rationem illius effectus; idè appellantur monstra *peccata natura*, quasi erret in illis faciendis natura, neque finem suum assequatur.

Dicitur tertio, *dederens à recta & solita dispositione secundum speciem*, quia qualibet species certam sibi vindicat membrorum dispositionem, & certa partium lineamenta, à quibus quoties notabiliter fetus defleuit, monstrum est, siue contingat error in parte tantum aliqua corporis, sicut refert Aristoteles *lib. 6. histor. anim. cap. 2.* natum esse aliquando puerum capite arietis, & alias capite bouis: & apud Melam homines leguntur equinis pedibus. Siue contingat error in toto corpore, ut cum fetus in alterius animantis naturam declinat, sicut dicitur apud Plinium *lib. 7. c. 3.* mulierem enixam esse elephantem, aliamque inter initia belli Marisci serpentem peperisse.

Igitur monstrum est semper effectus ille, in quo est aliqua defectio ab ea natura lege, quam in singulis rerum naturalium speciebus earum finis præscribit, seu aliquis recessus à communi regula naturæ.

D Colliges ex his primò, quo in sensu à non-
nullis verè dicatur, quod *scæminæ monstra* sint. *scæminæ an
fin non-
stra.*
Aristoteles *lib. 4. de generatione animalium, cap. 3.* scæminam appellat primum monstrum, & naturæ prolapsionem: & Galenus *lib. 11. de usu partium, cap. 6. & 7.* dicit scæminam esse monstrum, illamque appellat maris imperfectionem, & animal occasionatum.

E Resp. tamen, scæminas non propriè quidem monstra posse dici, ac rigorosè, quia monstrum propriè dictum rarè fieri debet, & nullo modo intendi; scæmina sæpe fit, & saltem secundariò intenditur in natura: sed posse tamen eas aliquo modo satis proprio monstra vocari, quia illud aliquo modo monstrum est, quod non fit nisi per aberrationem naturæ; scæmina verò sic gignitur, quia tunc aberratio est à fine, quando agens non assequitur quod intendebat: sed natura semper intendit primariò generationem maris, qui est scæminæ perfectior; per accidens autem gignitur scæmina ex debilitate seminis, & ex defectu materiæ. Procreatur ergo scæmina semper per aberrationem naturæ, atque adeò monstrum quodammodo est.

Colliges secundò, Gigantes & Pygmæos vocari posse monstra, si nascerentur ex hominibus qui nunc sunt; si autem ex Gigantibus nascerentur Gigantes, & Pygmæi ex Pygmæis, non sunt monstra, propter rationem contrariam; dicuntur enim in ex-
Gigantes, &
Pygmæi.
Q tremæ

enim digitus, aut radius abuitur colo. Non secundum, quia Dei præscientia non magis tollit libertatem futuri, quam visio rei præsentis, aut memoria præteriti. Rectè Faustus Regienis *lib. 2. de grat. cap. 2.* Si ad factorem homo respicit, bonus esse potuisti; si ad præcognitorem, tu me pro gestorum tuorum ordine, ut de te malum prænoscerem compulisti. Diuina verò prædefinitio circa liberas hominis actiones nulla est absoluta simpliciter, ut suo loco probauimus. Non tertium quia causæ liberæ non possunt ex sua natura esse determinatæ ad vnum.

Dico secundò, fatum quod nullam rebus imponat necessitatem, sed solam infallibilitatem, verè ac christianè admitti posse, ac definiti cum Trismegisto, *Est complexio causarum dependens à prouidentia prima causa.* Vel cum Boetio, *Est inherens mobilibus immobilis dispositio, secundum quam Dei prouidentia suis quæque necit ordinibus.*

Obserua certum omninò esse, quod Deus ab æterno effectus omnes præcognouit omnium causarum, adeò ut omnia, quæ successiue sunt per totum tempus, præsentissima Deo fuerint in æternitate. Deinde certum est, quod sic Deus videt omnia futura, ut in certos fines illa ordinauerit per media quædam accommodata singulis, sed ita tamen, ut libertati nihil profusus adimat; nam ea quæ pendent à causis necessariis ita vult esse, ut sint necessariò; ea quæ pendent à liberis, sic decernit esse, ut possint non esse, licet videat illa futura esse. Vnde sequitur, causas esse inter se certo quodam ordine dispositas, & seruire prouidentia omnia in fines suos dirigenti & ordinanti. Ordo itaque ille rerum, & causarum, per quas Deus omnia in suos fines dirigit, prout in mente Dei est, dicitur prouidentia; prout autem est in rebus ordinatis & dispositis, dicitur fatum; quo nomine intelligitur causarum naturalium dispositio, quatenus prouidentia diuinæ subsunt, & iuxta illius præordinationem, & permissionem ac præscientiam infallibiliter operantur, & hoc significant duæ definitiones, quas attuli. Dicitur enim à Boetio, immobilis dispositio hærens mobilibus, idèst, infallibilis dispositio inferiorum causarum, secundum quam Dei prouidentia suis quæque necit ordinibus, id est, secundum quam omnia Deus perducit in suos fines accommodatè ad naturas suas, libera per media infallibilia, sed non necessaria; necessaria per media necessaria.

Ex quibus probata manet conclusio; nam aliud est aliquid euenire necessariò, aliud euenire infallibiliter. Necessariò illud euenit, quod non potest non euenire; infallibiliter euenit, quod potest non euenire, sed reuerà tamen euenit. Hæc est necessitas tantum sequens, quæ non adimit libertatem: ergo potest admitti fatum, quod solam inuehat infallibilitatem, non necessitatem.

Cum ergo dixi, dari fatum, primò significauimus causas secundas diuinæ prouidentia subordinatas esse, quatenus ordinatæ à Deo sunt ad hos effectus producendos: secundò significauimus nihil causas istas operari quod non sit à Deo præuisum, & præconceptum, seu præfatum, & vel præordinatum, vel permissum, quæ duo sunt certissima: ergo certum est, dari tale fatum; sed illud nomen rarò, & cautè usurpari debet.

trema Indiæ regione degere, ac etiam iuxta Nilum, ubi dorlis arietum, caprarumque insidentes pugnant cum gruibus; & eos multos adhuc ibi esse testantur plerique Authores. Vide Delrium *lib. 2. disquisit. 9. 14.* Gabinius Romanus Historicus vidisse se narrat in Mauritania Anthei ossa longa 60. cubitis; & scribit Augustinus *lib. 16. ciuitatis, cap. 9.* se vidisse in vrbe Vtica molarem Gigantis dentem adedò grandem, vt in nostrorum dentium modulos minutatim conscissus centum è nostris facere poterit.

Onocentauri & Satyri.

Colliges tertid, non esse absurdum dicere quod olim fuesint Centauri, Onocentauri, & Hippocentauri; nam eos se vidisse Romæ imperante Claudio narrat Plinius *lib. 7. c. 3.* testatur etiam Hieronymus in vita Pauli, occurrisse Sancto Antonio Satyrū in eremo, & vnum alium sub Constantino delatum esse Alexandriam. Plutarchus in vita Syllæ tradit caput fuisse dormientem Satyrum, & oblatum Syllæ. Guischarinus in descriptione Belgij de Arlemio ciuitate agens, narrat captam esse anno 1403. à piscatoribus in lacu quodam Hollandiæ marinam mulierem, nudam, mutamque, deinde paulatim assuesctam fuisse vestibus, & esui panis ac lactis, multos eam annos vixisse, & edoctam crucem formare, sacra venerari, nere, ac domestica opera exequi. Anno 1548. Syrenem mortuam cum duobus Satyris adductam esse Genuam à Philippo Archiduce Austriae spectaculi causâ narrat Gesnerus *lib. 4. de aquatilibus.* Denique Sphingas, Tritones, Nereidas sæpe visos & captos esse referunt Plinius *lib. 9. cap. 5.* Alexander Neapolitanus *lib. 3. cap. 8.* Pierius *lib. 6.*

Non sunt homines & bruta.

Fuerunt, inquam, & multa etiamnum monstra sunt, quæ absurdissimum esset dicere, quod plures habeant naturas; hoc enim prorsus implicare compertum est. Illa igitur quamuis secundum externam naturam repræsentent hominem & brutum, vnicâ tamen informantur animâ bruti: vel enim primò sunt omninò pisces, vt Nereides, & Tritones, in quibus præter externam figuram nihil humani est, non eo quod viuunt in aquis; narrat enim Volaterranus, hominem in Apulia Nicolaum nomine, paulatim adedò marinis flutibus assuesisse, vt anxie omnino viueret extra aquas, & tres ipsas, aut quatuor horas in aquis nullum respirando aërem maneret. Vel sunt quadrupedes, vt Fauni & Satyri; nam illum appellat bestiam S. Hieronymus, qui monstrauit viam S. Antonio. Probabiliter autem censet Baronius apertû diuinitus illi fuisse os, sicut apertum fuit asinæ Balaam. Quod verò dicat, Satyros Christum agnoscere, non est intelligendum de cultu rationali, sed de eo cultu, quem feræ ipsæ Deo exhibent, omnibus eius nutibus obsequentes. Fateor tamen pleraque huiusmodi monstra esse homines, quoties sufficientia dant signa rationis, & ab homine geniti sunt, quales illi fuere, qui à parentibus expositi feris, educati fuerant ab vrsis, lupis, aut ceruis, qui deinde hirsuti, & ferini visi sunt prono in terram corpore, manibus, pedibusque instar quadrupedum progredi cœpere. Huiusmodi fuisse narrat Mariana *lib. 1.* Habidem quendam Regem Hispaniarum, qui à Gargoro auo suo feris expositus, ab illis nutritus est; cerua enim illum aluit, vnde lacte nutritus ceruæ, celeritate pedum fuit incredibili. Narrat Loyerius, inuentum esse in Germania hominem lupum, & Vigenerus, interceptum esse à venatoribus hominem ceruina celeritate.

Causæ monstrorum.

Dico secundò, causas monstrorum plures referri posse. Prima est defectus materiæ, secunda eiusdem materiæ abundantia, tertia vitium matricis aut

A virtutis seminalis, vel intemperies qualitatū quarta matris imaginatio, quinta coniunctio seminum diuersæ speciei. Agunt de huiusmodi causis Plutarchus *lib. 5. de placitis*, Galenus de *historia Philosophiæ, cap. 113.* Laurentius *lib. 8. anatomia, quest. 14.* Pererius *lib. 9. cap. 10.*

Prima causa est defectus materiæ; idedò enim Defectus pygmaeos nasci certum est ex dictis. Eodém refertur materiam quod Vincentius narrat *lib. 31. historia naturalis, cap. 16.* plerisque reperiri Tartaros vnicum habentes oculum in pectore, crus vnum, & vnum pedem; qui tamen optimi sagittarij munus obeant, bini & bini, tantaque celeritate manu simul, & pede currant, vt equos ipsos anteuertant; & cum manu defatigantur, vnicò illo pede saltatim currant.

Secunda causa est abundantia materiæ, quæ facit vt plura sæpe membra fetus habeat, quàm materiam communiter debeat habere. Nostro sæculo mulier visa est puerum è dorso exuberantem gestans, qui eosdem in omnibus membris haberet motus cum muliere.

Tertia causa est vitium matricis, in qua formatur fetus; tunc enim si angustior fuerit, impeditur membrorum efformatio; si laxior, dissipatur materia: quod idem contingit si tunica secundina, quâ inuoluitur fetus, frangatur; tunc enim duo distincti fetus in vnum coeunt. Scribit Valeriola *lib. 4.* Auenione se vidisse fetum duplici corpore, vno prægrandi capite, totidemque brachiis.

Quarta causa est vitium virtutis seminalis, quæ vocatur virtus formatrix; vnde fetus aliquando qualitatibus immaturis seminat. Quarta causa est vitium virtutis seminalis, quæ habet membra imperfectioris alicuius speciei. Narrat Gemma in sua cosmocritica Augustæ Vindelicorum anno 1531. natum esse caput humanum cum duabus alis nocturæ; & anno 1512. Ravenarum natum esse aliud monstrum loco brachiorum habens alas duas, & in fronte pennam oblongam, sub ventre tibiam vnam, crus squamuis plenam, & pedem aquilæ.

Quinta causa est intemperies qualitatū; hinc Matris immaturitas, si nimius sit calor, cum pilis fetus nascitur, gignat. qualis fuit ille Macrini filius dictus Diadematus, quia coronam à pilis ferens ex vtero matris prodiiit.

Sexta causa est matris imaginatio, de qua plura dicuntur in *lib. de anima*; mirabilem enim vim habet, & nulli adhuc homini explicabilem.

Septima est coniunctio seminum diuersæ speciei, ob quam tot quotidie monstra ex Africa produnt. Et referri huc potest mirabilis illa monstri species, quam hoc anno 1658. allatam esse ferunt in Galliam ex Madagascaria insula: inest illi truncus hominis, collum longissimum strutionis, cui caput humanum insidet, rostrum habens auis, cum pelle è meleagri rostro dependente haud absimili.

Dico tertid, varia esse monstrorum genera, primò enim vel sunt cum insigni defectu, aut excessu magnitudinis, siue membrorum aliquorum, siue totius corporis. Describitur in *Anthologia* homo punctum habens nasi, quo possis viso dicere, nasus ubi est. Meminit Nicephorus homuncionis cuiusdam, qui ad perdicis duntaxat magnitudinem exereuit, vixitque ad annos viginti quinque. Secundò sunt in sexu, vt hermaphroditi, & Androgyni. Tertid cum habent inusitatum aliquam qualitatem, vt cum Europæa mulier Æthiopem parit. Quartò sunt monstra in membrorum numero, si nascatur v.g. homo biceps. Narrat Cælius *lib. 13. c. 3.* natum esse suo tempore infantem bicipitem,

Quæst. I. Sect. I. de Quantitate continua. 183

pittem, inter cuius capita manus subrigebatur, quæ aures longitudine non excederet. Et Albertus refert alium, qui undecim habebat capita, & linguas totidem. Quot sunt in situ membrorum, ut illi, quos refert Plinius vnicum habentes oculum. Sex tot sunt in figura, quales sunt Satyri, Fauni, & Syrenes, de quibus dixi.

DISPUTATIO III.

De continuo, & de infinito.

Arist. 3. & 6. Physic.

Actenus dixi principia & causas corporis naturalis; nunc ad proprietates eius explicandas progredior, quarum prima est quantitas continua & permanens, eique affinis infinitas. Labet autem ante omnia in hoc vestibulo profiteri, meras hic esse tenebras, neque intellectum inuenire aliquid lucis, quo abditissimam scrutetur quantitatis naturam; nihil rationem habere vitium, quo & finitam eius infinitatem, & diuisibilitatem indiuisibilem, & contactum sine adæquatione, & vnionem sine perfecta immediatione diiudicet. Naufragium videlicet in puncto facit humana ratio, dum huic oceano se committit; & tangi asserit aliquid de continuo, dum tamen negat, id quod tangitur, posse tangi; in atomo excogitans infinitatem, aduersaria sibi ipsi, ridere semper parata, quod querere semper est anxiosa. Nihil igitur possum hic Lectori meo, nisi tenebras polliceri, quæ tamen delicias suas habent, saltem dum ignorari scitur id quod nesciri soli periti sciunt. Tria ergo de hac obscurissima materia poni possunt. Primum quantitatis ipsius natura; secundò compositio eius ex partibus; tertio infinitas, quæ vna esse videtur ex passionibus quantitatis, tum permanentis, tum successiuæ, tum continuæ, dum discretæ.

QVÆSTIO I.

De natura quantitatis continuæ.

Ab hac ordiri placet, in qua nondum cimmerij planè sumus, antequam ad partes continui explicandas deueniam, in qua plena caligo est. Quia verò quidditas summi alicuius generis continet genus, differentiam, & species in quas illud diuiditur, tria hæc paucis perstringo.

SECTIO I.

Vtrum quantitas sit accidens distinctum à substantia, & qualitatibus.

In definitione quantitatis primum omnium ponitur, illam esse accidens; certum enim est illam non esse rem subsistentem. Sed quæstio est, vtrum illa sit accidens quoddam particulare distinctum realiter à materia & à reliquis accidentibus, an verò sola ratione ab illis differat; siquidem Okam in Logica, c. de quantitate, & in 4. dist. 4. q. 4. Gabriel in 2. dist. 10. Maior distinct. 12. Adamus in 4. dist. 5. Albertus de Saxonia 1. Physic. q. 7. quibus videntur adhaerere quidam recentiores, existimant quantitatem

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A non esse accidens aliquod peculiare; à substantia & aliis rebus distinctum, sed illam non esse aliud, quam eandem ipsam entitatem rerum corporearum, prout extensam; atque aded in vnaquaque re, v. g. in lapide, non esse vnā simplicem quantitatem, sed aliam esse quantitatem materiæ, aliam albedinis, aliam caloris, &c. materia enim extensa (inquiunt) quantitas est; forma extensa est quantitas; albedo extensa est quantitas: quod etiam probabiliter censent Conink quæst. 77. de Sacram. art. 2. Hurtadus dist. 13. Metaph. sect. 2.

B Dico primò, Supposita veritate catholica Sacramenti Eucharistiæ, certum est quantitatem esse peculiare accidens distinctum realiter à substantia, & ab omnibus qualitatibus. Ita expressè docet Augustinus lib. 5. de Trinitate, cap. 10. S. Thomas 3. part. quæst. 77. art. 1. Scotus in 4. dist. 12. quæst. 13. alios dicere infinitum esset.

Ratio est, quia supposito mysterio Eucharistiæ, certum est quantitatem separari à materia, perit enim per consecrationem tota substantia panis & vini; quantitas autem remanet: ergo supposito Eucharistiæ mysterio certum est, quantitatem distinguui à substantia.

Commune Nominalium responsum est, quantitatem identificatam accidentibus, v. g. calori, albedini, saporis, manere post consecrationem, sed perire quantitatem identificatam cum substantia. Contra quam responsum est.

C Sic argumentor primò. Si per consecrationem destruitur quantitas identificata substantiæ, sequitur species conseruatas non posse frigeri aut calefieri sine nouo miraculo, quod absurdum est. Probatur, quia nullum agens naturale sine miraculo creare potest: sed productio caloris in speciebus consecratis esset creatio; nam esset productio accidentis extra omne subiectum: ergo non posset sine miraculo calefieri, vel frigeri hostia consecrata.

Secundò. Si per consecrationem periret quantitas substantiæ, maneret autem quantitas accidentium, accidentia specierum consecratarum non haberent vnionem vllam inter se, sicque vno modo non moueretur aliud; quod est absurdum. Probo sequelam, quia vel vnirentur accidentia illa inter se immediatè, vel mediante aliquo tertio; non immediatè, quia non possunt se mutuo informare, nulla enim esset ratio cur vnum potius informaret quam alterum; non mediante aliquo tertio, quia illud esset quantitas distincta, quam negat hic aduersarius.

D Dico secundò. Etiam seclusa cognitione mysterij Eucharistiæ certum est ex ratione purè naturali, quod quantitas distinguitur à substantia, & ab omnibus qualitatibus.

Ratio est, quia ex sola etiam constat ratione purè naturali, penetrationem esse impossibile: sed si quantitas non sit speciale aliquod accidens distinctum à reliquis accidentibus & substantia, dabitur naturaliter penetratio plurium quantitatum, quantitas albedinis in eodem corpore simul erit cum quantitate caloris, & odoris, & saporis.

E Respondent primò Nominales, repugnare quidem penetrationem quantitatum eiusdem rationis substantialis; idest, vnus materiæ cum altera materia; non autem formæ, & accidentium cum materia, & inter se.

Sed contrà, quia si quantitates accidentium non haberent inter se repugnantiam localem, sed tantum quantitates duarum materiarum, possent naturaliter penetrari duæ hostiæ consecratae inter se, & cum aliis corporibus. Deinde non est maior ratio, cur quantitates duarum materiarum sint in-

Q 2

compati

Assertio prior, supposito mysterio Eucharistiæ.

Eualid.

Etiā secluso mysterio.

Probatid.

Prima etiam sit.